INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KRAJOWY OŚRODEK
WSPARCIA ROLNICTWA

MINISTERSTWO ROLNICTWA
i ROZWOJU WSI

NR
45

RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

ROCZNIK
CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-2630

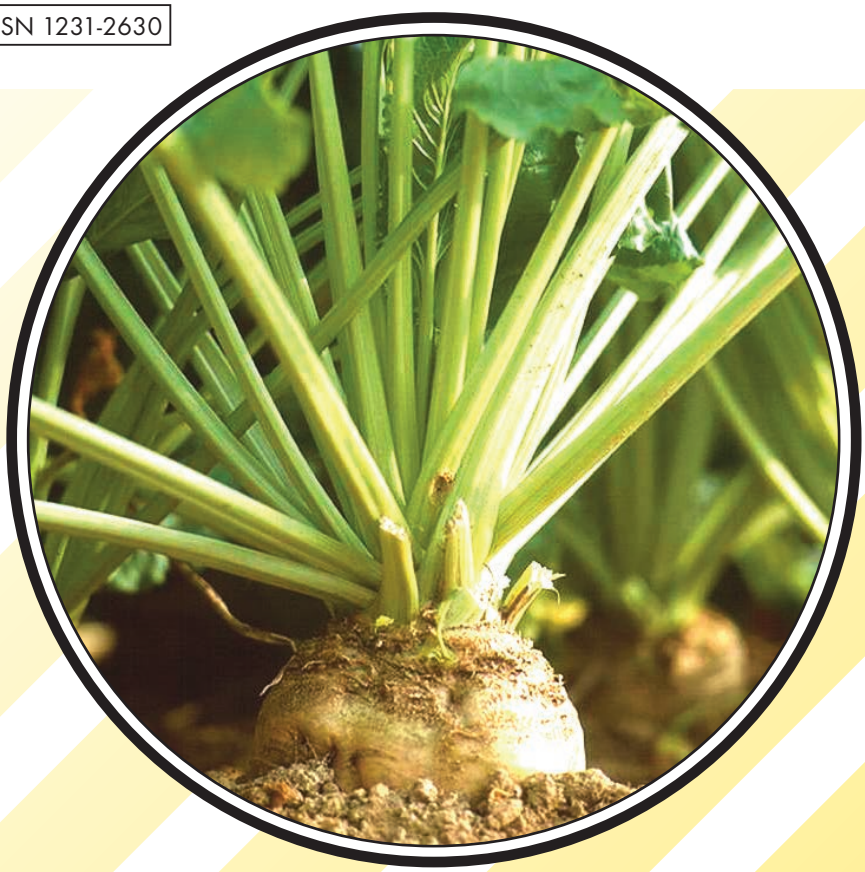

ANALIZY
RYNKOWE
Redaktor naczelny
Piotr Szajner

KWIECIEŃ 2018

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Marian Borek (przewodniczący)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Piotr Szajner (redaktor naczelny)
Krystyna Świetlik (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Barbara Domaszewicz
Stanisław Kowalczyk
Bogdan Podgórski
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Maria Zwolińska

KOMITET REDAKCYJNY:

Andrzej Kowalski, Ewa Machowina, Piotr Szajner, Krystyna Świetlik, Marzena Trajer, Maria Zwolińska

REDAKTOR RYNKU CUKRU:

Piotr Szajner

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner

PROJEKT OKŁADKI: Leszek Ślipski
SKŁAD: Barbara Walkiewicz
DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 700 egz. Ark. wyd. 4,37

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła.

Spis treści

Reasumpcja 3
Summary 4

I. Uwarunkowania makroekonomiczne 5
mgr Tadeusz Chrościcki

II. Zmiany regulacji rynkowych w Unii Europejskiej 6
dr inż. Piotr Szajner
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB

III. Sytuacja na rynku światowym 7
mgr inż. Krzysztof Hryszko
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB

IV. Produkcja buraków cukrowych 12
dr inż. Piotr Szajner
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB

V. Stan przemysłu cukrowniczego 18
dr inż. Piotr Szajner
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB

VI. Popyt i ceny 23
mgr inż. Krzysztof Hryszko
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB

VII. Handel zagraniczny 29
dr inż. Piotr Szajner
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB

VIII. Działania Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na rynku cukru i miodu 32
mgr inż. Martyn Mieczkowski
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

IX. Inne środki słodzące 37
dr inż. Piotr Szajner
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB

REASUMPCJA

Według wstępnych danych GUS, w sezonie 2017/2018 produkcja cukru w Polsce wyniosła ok. 2250 tys. t i była o ok. 10% większa niż w sezonie 2016/2017. Wzrost produkcji był wynikiem większych zbiorów buraków cukrowych. W 2017 r., według GUS, powierzchnia uprawy buraków cukrowych wzrosła o 13,9% do 231,7 tys. ha, a średni plon do 679 dt/ha. W rezultacie zbiory korzeni zwiększyły się o 16,3% do 15,7 mln t. Technologiczny plon cukru, który uwzględnia plony i wydatek cukru, wyniósł podobnie jak przed rokiem 10,2 t/ha.

Proces koncentracji uprawy buraków cukrowych uległ wyraźnemu spowolnieniu. Liczba plantatorów w 2017 r. wykazywała niewielkie zmiany i wyniosła 34,3 tys. W związku z większym areałem uprawy buraków cukrowych powierzchnia średniej plantacji wzrosła do 6,8 ha. Baza surowcowa krajowego przemysłu cukrowniczego charakteryzuje się nadal bardziej rozdrobnioną strukturą niż u głównych konkurentów z UE-15. W 2017 r. nie nastąpiły zmiany strukturalne w przemyśle cukrowniczym. Buraki cukrowe były przetwarzane w 18 cukrowniach, które funkcjonują w strukturach czterech koncernów cukrowniczych.

Według wstępnych danych GUS, średnia cena skupu buraków cukrowych w 2017 r. spadła o 18,0% do 9,56 zł/dt. Głównym powodem spadku cen skupu była duża podaż i niskie ceny zbytu cukru. W konsekwencji plantatorzy nie uzyskiwali dodatków do cen skupu Wyniki badań IERiGŻ-PIB potwierdziły pogorszenie dochodowości uprawy, a zdecydowały o tym przede wszystkim niższe ceny skupu i niższa wartość związanych z produkcją dopłat do uprawy buraków cukrowych.

Zużycie cukru w Polsce wykazuje niewielkie zmiany, ale zmienia się jego struktura. W 2017 r. wyniosło ono ok. 1680 tys. t i było na poziomie 2016 r. Wzrost zużycia w przemyśle spożywczym do 1100 tys. t nie zrekompensował spadku konsumpcji w gospodarstwach domowych do 505 tys. t. W okresie trzech kwartałów 2017 r. przeciętna konsumpcja miesięczna cukru nieprzetworzonego w gospodarstwach domowych zmniejszyła się o 9,7% do 0,91 kg/osobę. Powodem tego były wysokie ceny detaliczne w pierwszej połowie roku oraz długookresowe zmiany modelu konsumpcji żywności.

W 2017 r. ceny cukru na krajowym rynku wykazywały tendencję spadkową.Od stycznia do grudnia ceny zbytu cukru workowanego spadły o 34,5% do 1,71 zł/kg, a cukru paczkowanego o 39,8% do 1,68 zł/kg. Średnia cena cukru workowanego w 2017 r. spadła o 1,5% do 2,33 zł/kg, a cukru paczkowanego o 10,7% do 2,32 zł/kg. W handlu detalicznym ceny cukru spadły z 3,17 zł/kg w styczniu do 2,62 zł/kg w grudniu. Wysokie ceny w pierwszej połowie roku spowodowały, że średnia cena detaliczna w 2017 r. wyniosła 3,04 zł/kg i była o 5,5% wyższa niż przed rokiem.

W 2017 r. wystąpiła poprawa wyników handlu zagranicznego cukrem, a zdecydował o tym duży wzrost eksportu przy równoczesnym spadku importu. Wolumen eksportu zwiększył się o 52,7% do 709,7 tys. t, a import zmniejszył się o 44,1% do 137,7 tys. t. Dodatnie saldo wymiany wyniosło 572,0 tys. t i było dwuipółkrotnie większe niż przed rokiem. W ujęciu wartościowym dodatnie saldo zwiększyło się dwukrotnie do 244,4 mln EUR. W handlu zagranicznym produktami spożywczymi o dużej zawartości cukru długookresowa tendencja wzrostowa uległa zahamowaniu.

W 2018 r. powierzchnia uprawy buraków cukrowych może wzrosnąć do 230 tys. ha. W warunkach średnich plonów ok. 660 dt/ha zbiory mogą wynieść ok. 15,3 mln t, co umożliwi produkcję ok. 2,3 mln t cukru. Produkcja będzie większa od krajowego zużycia i konieczny będzie duży eksport. Jeżeli na światowym i krajowym rynku utrzymają się niskie ceny cukru, to wystąpi pogorszenie wyników finansowych przemysłu cukrowniczego, które niekorzystnie wpłyną na ceny skupu buraków cukrowych.

Tabela 1

Produkcja i rozdysponowanie cukru (tys. t)

Wyszczególnienie	2014/15	2015/16	2016/17 [a)]	2017/18 [b)]	2018/19 [b)]
Produkcja	2 033	1 744	2 049	2 250	2 300
Import	205	215	140	140	130
Zużycie krajowe	1 700	1 685	1 680	1 680	1 720
Eksport	410	475	565	650	600
Wskaźnik samowystarczalności (%)	119,6	103,5	122,0	133,9	133,7

[a)] Dane nieostateczne.
[b)] Prognoza IERiGŻ-PIB.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KOWR i MF.

SUMMARY

According to the preliminary GUS data, in the 2017/2018 season the production of sugar in Poland was about 2,250 thousand tonnes and was by about 10% higher than in the 2016/2017 season. The increased production resulted from the larger harvest of sugar beets. In 2017, according to GUS, the cultivation area of sugar beets increased by 13.9% to 231.7 thousand ha and the average yield to 679 dt/ha. As a result, the root harvest increased by 16.3% to 15.7 million tonnes. The technological sugar yield, which takes into account yields and sugar content, was 10.2 t/ha, just like the year before.

The process of concentration of the sugar beet cultivation has slowed down clearly. In 2017, the number of growers showed small changes and amounted to 34.3 thousand. In connection with the larger sugar beet cultivation area, the area of an average plantation increased to 6.8 ha. The resource base of the domestic sugar industry is still more fragmented than in the EU-15 main competitors. In 2017, there were no structural changes in the sugar industry in 2017. Sugar beets were processed in 18 sugar plants, which operate within the structures of four sugar concerns.

According to preliminary data, GUS, the average purchase price of sugar beets in 2017 fell by 18.0 to EUR 9.56/dt. The main reason for the fall in purchase prices was the high supply and low sugar selling prices. Consequently, the growers did not obtain the subsidies to purchase prices. The results of the IAFE-NRI studies confirmed the deterioration in the profitability of the cultivation and this was determined, first of all, by lower purchase prices and lower value of coupled subsidies to the sugar beet cultivation.

The consumption of sugar in Poland does not change much, but its structure is changing. In 2017, it was about 1,680 thousand tonnes and was at the 2016 level. The increase in the consumption in the food industry to 1,100 thousand tonnes did not compensate for the declined consumption in households to 505 thousand tonnes. During the three quarters of 2017, the average monthly consumption of unprocessed sugar in households decreased by 9.7% to 0.91 kg *per capita*. This was caused by high retail prices in the first half of the year and long-term change in the food consumption model.

In 2017, the prices of sugar in the domestic market showed a downward trend. From January to December, the sales prices of bagged sugar prices fell by 34.5% to PLN 1.71/kg, and of packed sugar by 39.8% to PLN 1.68/kg. The average price of bagged sugar in 2017 fell by 1.5% to PLN 2.33/kg and of packed sugar by 10.7% to PLN 2.32/kg. In retail, the prices of sugar fell from PLN 3.17/kg in January to PLN 2.62/kg in December. The high prices in the first half of the year meant that the average retail price in 2017 was PLN 3.04/kg and was by 5.5% higher than the year before.

In 2017, the performance of foreign trade in sugar improved and this was determined by the large export growth with the reduced import. The export volume increased by 52.7% to 709.7 thousand tonnes and the import decreased by 44.1% to 137.7 thousand tonnes. The positive balance of trade amounted to 572.0 thousand tonnes and was 2.5 times higher than the year before. In value terms, the positive balance increased twice, to EUR 244.4 million. The long-term upward trend in foreign trade in food products with high sugar content has been stopped.

In 2018, the sugar beet cultivation area may increase to 230 thousand ha. Under average yield conditions of about 660 dt/ha, the harvest may be about 15.3 million tonnes which will make it possible to produce about 2.3 million tonnes of sugar. The production will be higher than the domestic consumption and the large export will be necessary. If the low prices of sugar are maintained in the world and national markets, the financial performance of the sugar industry will deteriorate and this will adversely affect the purchase prices of sugar beets.

Table 1

Production and distribution of sugar (thousand tonnes)

Specification	2014/15	2015/16	2016/17 [a)]	2017/18 [b)]	2018/19 [b)]
Production	2 033	1 744	2 049	2 250	2 300
Import	205	215	140	140	130
Domestic consumption	1 700	1 685	1 680	1 680	1 720
Export	410	475	565	650	600
Self-sufficiency rate (%)	119,6	103,5	122,0	133,9	133,7

[a)] Inconclusive data.
[b)] IAFE-NRI forecast.

Source: IAFE-NRI study based on the data from the Central Statistical Office, National Agricultural Support Centre and Ministry of Finance.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukażą się:

1. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (47) • kwiecień 2018,
2. Rynek środków produkcji dla rolnictwa (45) • kwiecień 2018,
3. Rynek mleka (54) • maj 2018,
4. Rynek ryb (28) • maj 2018,
5. Rynek drobiu (53) • maj 2018,
6. Rynek zbóż (54) • maj 2018,
7. Rynek mięsa (54) • czerwiec 2018,
8. Rynek rzepaku (53) • czerwiec 2018,
9. Rynek owoców i warzyw (52) • czerwiec 2018,
10. Rynek wyrobów tytoniowych (6) • czerwiec 2018,
11. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (48) • wrzesień 2018,
12. Rynek mleka (55) • wrzesień 2018,
13. Rynek pasz (40) • wrzesień 2018.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie http://ierigz.waw.pl/publikacje.
Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 636 w godz. 8^{00}–16^{00}.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4), pokój numer 3.

Prenumerata roczna wersji papierowej lub elektronicznej 1 egz. (1 numer) w 2018 r. wynosi 21 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przesyłać na adres:
- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433
W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdą Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich.**

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

ISSN 1231-2630

CENA 21 ZŁ

1231 2634

Prenumerata Analizy (1 zeszyt) w 2018 roku wynosi 21 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl http://www.ierigz.waw.pl